

Ruggesteuntje

afdelingsblad Drechtsteden

juli-september 2025

Inhoud

- Rubriek Van de voorzitter
- In memoriam Cobie Bosgieter
- Rubriek Uit onze Nivongroepen
- Agenda Nivon Drechtsteden Cultuurgroep
- Hoeraaa voor nieuw initiatief de Voorjaarsmaaltijd
- Najaarsmaaltijd
- Hightea
- Seizoensopening Biesboschcentrum
- Feestelijke opening nieuwe stadslandbouwpark
- Weekend van de Natuur 2025
- Open Dag 2025 op De Kleine Rug
- Nivonraadsvergadering 17 mei

En verder nog

- Doneren? Wij weten wel waaraan
- Activiteiten van onze vaste Nivongroepen, met agenda en adressen
- Ruggesteuntje-colofon
- Overige informatie en contactpersonen.

Van de voorzitter

Dit wordt de eerste keer dat ik deze rubriek in het Ruggesteuntje mag schrijven.
Als verse voorzitter van Nivon Afdeling Drechtsteden moet ik nog wel een beetje wennen aan mijn nieuwe rol.

Het is verwonderlijk hoe weinig bekend het Nivon is, terwijl de organisatie al 100 jaar bestaat en zo'n 33.000 leden heeft. Reden om in de Drechtsteden in ieder geval elke gelegenheid aan te grijpen om ons te presenteren.

Zo stonden we op 5 april met een kraam bij de seizoensopening van het Biesbosch Bezoekerscentrum, op 23 mei bij de feestelijke opening van Het weekend van de natuur in Dordrecht bij de Stadslandbouwkas De Oude Beer en natuurlijk op 25 mei op de duurzaamheidsmarkt op de Open Dag van De Kleine Rug.

Ook hadden we bij een uitstapje met de cultuurgroep een onverwachte en leuke ontmoeting met Nanning Mol: de nieuwe burgemeester van Dordrecht.

Bij het Landelijk Nivon staat het wel en wee van de afdelingen inmiddels goed in de belangstelling. De activiteiten van de afdelingen zorgen voor binding tussen de leden. Het Landelijk Nivon stimuleert de samenwerking tussen afdelingen met twee keer per jaar een afdelingendag gericht op ontmoeting en samenwerking. Ook wordt er gewerkt aan een kennisbank waarin informatie over leuke activiteiten, sprekers en workshoporganisatoren wordt gedeeld. Wie weet wat voor moois daaruit gaat groeien.

Ook is het Nivon onderdeel van een internationale vereniging van natuurvrienden: de NFI. Dat kennen we vooral omdat we daardoor gebruik kunnen maken van de natuurvriendenhuizen in het buitenland. Maar op de afgelopen Nivonraad (17 mei) hebben we ook eens even gekeken naar de doelstellingen van deze internationale vereniging en daarin stonden mooie dingen over het streven naar internationale klimaatrechtvaardigheid. Een mooi thema om eens uit te diepen in verschillende activiteiten van de afdeling: misschien een aantal lezingen rond dit thema.

Ook onze eigen afdeling bruist met zijn vaste activiteitengroepen die gewoon doorgaan in de zomer en gezellige losse activiteiten voor leden en vrijwilligers gericht op ontmoeting en verbinding. Zo staat er weer een high tea gepland in september en een najaarsmaaltijd in oktober. Daarover meer in dit nummer.

Iedereen een fijne zomer toegewenst!

Henriette de Keyser, voorzitter Nivon afdeling Drechtsteden

In memoriam: Cobie Bosgieter

Helaas is ons gewaardeerd en actief lid Cobie na een kort ziekbed op 8 juli 2025 overleden. Ze heeft de (korte) wandelgroep van onze afdeling weer nieuw leven ingeblazen. Vaak hadden de wandelingen naast de natuur ook een cultureel element, zoals een bezoek aan buitenkunst of een museum. Elke keer waren er weer leuke ideeën. Daarnaast stond ze al jaren in de informatiekraan van het Nivon op de jaarlijkse open dag op De Kleine Rug en was zij ook bij andere gelegenheden waar we een informatiekraam hadden (in de Oude Beer, op de klimaatmarkt) van de partij. Niet alleen zette Cobie zich in voor het Nivon, maar ook voor het Humanistisch Verbond en de Bomenridders. We zullen haar en haar enthousiasme enorm missen, maar koesteren de mooie herinneringen aan haar.

Uit onze Nivongroepen

Van de cultuurgroep een terugblik op het laatste kwartaal.

Op de derde zaterdag van april wordt ieder jaar de Honing- en bijenmarkt op het Beverwijksplein gehouden. Dat was dit jaar op zaterdag 19 april. Na de koffie bij Broodcafé Jaap liepen we in een lentezonnetje naar het Beverwijksplein, waar o.a. Berrie en Jolanda waren met hun spinnewiel en een stand van de Stadslandbouwkas De Oude Beer.

Op zaterdag 10 mei werd een bezoek gebracht aan het Dordrechts Museum. Het bezoek was aangekondigd als bezichtiging van Schilderachtig Dordrecht, maar inmiddels was de tentoonstelling De wereld van Johan de Witt geopend en die was ook heel interessant. Voor degenen die op 10 mei niet aanwezig waren: deze tentoonstelling is nog te zien tot 7 december.

Op zaterdag 7 juni was het Festival Cultuur Op de Hoek. Dordtse amateurkunstverenigingen kregen die dag een podium in de (binnen)stad. Helaas was het die dag nogal regenachtig, zodat er vooral binnenlocaties bezocht werden.

Agenda Nivon Drechtsteden Cultuurgroep

De Cultuurgroep heeft ook voor de komende maanden weer een mooi programma bedacht. En dat betekent elke maand iets anders, voor elk wat wils.

- Zaterdag 23 augustus: Dag van de Romantische Muziek in Het Park (bij de Euromast) Kievitslaan Rotterdam. Tijd: 12:00-23:00 Concrete afspraken over tijdstip en ontmoetingsplek volgen nog. Dit is een gratis festival. Voor meer info" Uitagendarotterdam.nl.
- Zondag 14 september: Open monumentendag. We willen dit keer naar Delft gaan. Het thema voor 2025 is Erfgoed en Architectuur: Gebouw(d) om te blijven. Eind augustus is er een programmaboekje te downloaden op openmonumentendag.nl

- Zaterdag 4 of zaterdag 11 oktober (afhankelijk van beschikbaarheid van de Buitenwacht) een workshop Djembé. Deze wordt gegeven door Redouane Louazna. De workshop is gepland van 14:00 uur tot 16:00 uur
- Zaterdag 1 november Rotterdams Openbaar Vervoer Museum
- In december een kerstconcert

Mochten jullie ideeën hebben voor activiteiten, laat het ons weten. We vragen ons af of onze voorstellen helemaal aansluiten bij jullie belangstelling. Of hebben de Nivon-leden zoveel andere activiteiten dat het moeilijk kiezen is? Het is al een paar maal voorgekomen dat er behalve de organisatoren weinig andere Nivonners waren.

Heb je belangstelling voor een activiteit, laat het even weten op e-mail adres: mvisserketting@hotmail.com of whatsapp: 0621538393 (Maria Visser) Alle personen, die op onze verzendlijst staan, krijgen ongeveer een week voor de geplande datum nog een herinneringsmail met de exacte plaats en tijd. Heb je belangstelling, maar sta je nog niet op de lijst, laat het weten aan bovenstaand e-mail of whatsapp adres.

Hoeraaa voor nieuw initiatief de Voorjaarsmaaltijd

6 april was het dan zover de eerste Voorjaarsmaaltijd met zoveel mogelijk ingrediënten uit de Stadslandbouwpark de Oude Beer. Georganiseerd door Mieke Rolf en haar sous-chefkoks Chione en Christiaan. Het was weer een geslaagde maaltijd voor een uitverkocht huis.

De bijna 30 deelnemers hebben genoten van een driegangenmaaltijd. Ze kregen het volgende menu voorgeschoteld:

Voorgerecht

- Bouillon met broodbootjes belegd met pesto of tomaat

Hoofdgerecht

- Magnolia en witlof bladeren gevuld met twee verschillende stampotjes: krootjes met augurk en rauwe ui en pecannootjes (augurk vinaigrette) en rucola met gebakken pinda en uitjes (mosterdvinaigrette)
- Spinaziesalade (en eikenbladsla) met saliedressing
- Gekarameliseerde wortel en pastinaak (uit de oven)
- Linzenzakjes met warme Oude Beer jostabesjam (linzenprutje in bladerdeeg)

Dessert

- Sorbetijs met chocolaatjes en Oude Beer yaconsiroop

Met de voorjaarsmaaltijd wordt volgens Mieke steeds zichtbaarder dat de Oude Beer meer samenwerkt met organisaties die ook graag voor de natuur willen zorgen. Zijzelf is ook vrijwilliger bij de stadslandbouwpark waar met vrijwilligers een mooie ecologische kas-moestuin wordt onderhouden met rijke oogsten. Waardevol is de vriendschap tussen de organisaties die toch wel gelijk oplopen met dezelfde visie: - samen kun je alles; - doe ook eens iets voor een ander; - zorg goed voor de natuur enkele kreten die ik zo om me heen hoor!

„Jazeker het bestaat nog wel. Nee! We zitten echt niet bij de scouting dit is waar we voor staan en gericht naar de toekomst zullen we het veel meer moeten hebben van lokale producten, vandaar dat ik ben gaan oogsten in de kas van de Oude Beer”, aldus Mieke.

Najaarsmaaltijd op 26 oktober

Na het succes van de eerste voorjaarsmaaltijd heeft hetzelfde culinaire team aangeboden ook de najaarsmaaltijd voor zijn rekening te nemen. De datum wordt zondag 26 oktober. In de nieuwsbrief van september volgt nadere informatie.

Wie denkt, hee ik wil ook graag leren 'wild koken met planten' en met de Najaarsmaaltijd helpen, neem dan even contact op met Mieke. Het emailadres van mieke is [m.rol @upcmail.nl](mailto:m.rol@upcmail.nl).

Ook te noteren voor belangstellenden: hightea op 2 september

Een nieuw team bestaande uit Hester, Dick en Peter, voormalig najaarsmaaltijdteam, doet dit jaar de organisatie van de hightea. En wel op 2 of 3 september in Stadslandbouwpark De Oude Beer. Belangstellenden kunnen zich al wel melden op emailadres: afd.drechtsteden@nivon.nl.

Stand Nivon Drechtsteden ook bij seizoensopening Biesboschcentrum

Zaterdag 5 april werd bij het Biesboschcentrum het bezoekersseizoen 2025 geopend. Voor bezoekers werden activiteiten georganiseerd zoals gratis met de Zonpepont voor een wandeling over het Griendmuseumpad; speuren in het bos en voor de kleintjes schminken, schilderen en een speurtocht door het bos. En natuurlijk

was er een feestelijke openluchtmarkt. Ook het Nivon afdeling Drechtsteden gaf daar acte de présence, naast de andere “groene” en Biesbosch-gelieerde organisaties in de Drechtsteden zoals IVN en Sterrewacht Mercurius (die overigens in zijn voortbestaan wordt bedreigd door mogelijke beëindiging van gemeentelijke subsidie).

Op deze zonovergoten zaterdag was het goed toeven op het “festivalterrein” bij de voordeur van het bezoekerscentrum. Ook de Nivon-stand trok de nodige belangstelling. Veel geïnteresseerden hadden vragen over de Natuurvriendenhuizen van het Nivon. En dat is ook logisch, want dat is natuurlijk het tastbare resultaat van het Nivon. Met name de gunstige overnachtingsprijzen spreken de mensen aan. Zo was er ook een huisarts die zijn praktijk in een buurt met veel lagere inkomens heeft en het Nivon-natuurvriendenhuus wilde promoten bij zijn patiënten. Groen en sociaal dus!

In de ochtend werd de kraam bemenst door Cobie Bosgieter, Berrie van Es en Karina van Zuilen; in de middag door Magda Hensen, Peter van Leth en Dick Spaans. Het nieuwe bestuur heeft met deze marktaanwezigheid de nodige ervaring opgedaan, ook welk materiaal we meenemen naar dit soort gelegenheden.

Feestelijke opening nieuwe stadslandbouwpark

De opening van het nieuwe Stadslandbouwpark De Oude Beer (voorheen Stadslandbouwkas) vond plaats op een zonnige vrijdagmiddag 23 mei. De Oude Beer is getransformeerd van stadslandbouwkas naar een heus stadslandbouwpark. Op het terrein waar een aantal jaren geleden gestart werd met de pluktuin en een kas voor koffie met lekkers staat nu dan ook het complete Stadslandbouwpark “de Oude Beer”, inclusief akker, eetbare bloementuin en medicinale plantentuin. Echt nieuw is de peuter- en kleutertuin waar de kleintjes onder begeleiding kennis kunnen maken met tuinieren en kriebelbeestjes. Er worden actieve workshops en zelfs bedrijfsuitjes georganiseerd. In de weekends kan er in de horeca gegeten en gedronken worden en worden er rondleidingen over het terrein georganiseerd.

Na heel wat jaren gesitueerd te zijn geweest tussen A16 en Rijksstraatweg, moest een andere locatie gevonden worden in verband met de uitbreiding van de bedrijventerreinen Dordtse Kil. Na lang zoeken, samen met de gemeente, is de keuze op deze locatie gevallen. En wat zit het Stadslandbouwpark er mooi: het lijkt wel of alle puzzelstukjes op z’n plaats zijn gevallen en er synergie is gekomen tussen Stadslandbouw en de Pluktuin.

Vol trots voerden Mieke Roelfs, de voorzitter Carlijn Bus en wethouder Tanja de Jonge de openingsspeeches. Een en ander werd opgeluisterd met heerlijke hapjes en drankjes (met als herkomst de Stadslandbouwkas) en de sfeervolle markt met kraampjes (ook van het Nivon; Groei en Bloei).

Wij wensen het Stadslandbouwpark heel veel succes en toeloop van belangstellenden. Wij vinden deze nieuwe locatie voor het Stadslandbouwpark een enorme aanwinst voor Dordrecht en ook wij maken graag gebruik van de diensten en expertise van het Stadslandbouwpark!

Was je niet in de gelegenheid om te komen, maar ben je nieuwsgierig naar deze prachtige plek? Ga dan zelf eens langs. De openingstijden vind je op de website van de Oude Beer: <https://www.oudebeer.nl/openingstijden/>

Weekend van de Natuur 2025

De officiële start van stadslandbouwpark De Oude Beer was op 23 mei tevens het startschot van het Weekend van de Natuur 2025, gesitueerd op een mooie locatie vlakbij de Elzen en naast de Nieuwe Dordtse Biesbosch.

De wethouder Tanja de Jong opende het Weekend met het doorknippen van een lint in een bloemenboog. In haar speech vroeg zij ook aandacht voor onze Nationale

Parken waar Nationaal Park de Biesbosch er één van is. Het kabinet heeft zware bezuinigingen in petto. Red onze Nationale Parken en teken de petitie:

<https://www.oudebeer.nl/openingstijden/>.

Voor deze gelegenheid hadden de organisaties die samenwerken in de werkgroep Biodivers Dordt gezellige kraampjes in de boomgaard. Ook met het Nivon waren wij van de partij. Het was heerlijk genieten van een gezamenlijk bereid buffet en live muziek van trio LAUW.

Open dag op De Kleine Rug

Op zondag 25 mei hadden we weer open dag op De Kleine Rug. Onze traditionele duurzaamheidsmarkt hebben we vanwege het weer (harde wind en kans op regen) grotendeels naar binnen verhuisd. Het was een beetje inschikken en improviseren, maar tegelijkertijd ook heel intiem. Het was een reuze gezellige dag die opgeluisterd werd door het Nivon gelegenheids ensemble. Ook was er volop belangstelling voor het vogelhuisjes timmeren voor de kinderen in de kapschuur en de rondleidingen over het eiland.

Nivonraadsvergadering 17 mei

Henriette en Peter waren namens het bestuur aanwezig tijdens de Nivonraadsvergadering op 17 mei op Natuurvriendenhuis Koos Vorrinkhuis in Lage Vuursche. Interessant te melden zijn vooral twee onderdelen in het middagprogramma die besproken werden in aparte groepen: het Climate Fund van Natuurvrienden Internationale (NFI) en Volksontwikkeling Nieuwe Stijl. Puur ter informatie; besluiten zijn er niet over genomen.

Nivon Nederland is onderdeel van Natuurvrienden Internationale (NFI). NFI heeft als doelstelling bij te dragen aan duurzame ontwikkeling in landen van het mondiale zuiden door maatregelen ten gunste van democratisering, armoedebestrijding, klimaatrechtvaardigheid en veiligstellen van ecologische hulpbronnen. In 2017 is het NFI klimaatfonds gestart. Met middelen uit dit fonds worden Natuurvriendenorganisaties in Noordwest-Afrika om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering bijvoorbeeld door beschermende maatregelen. Het streven is om per 2030 jaarlijks €30.000 bij te dragen vanuit Nivon Nederland. Dit komt ongeveer neer op €1 per lid. In de groepen werd gediscussieerd hoe dit bedrag bijeen is brengen, want de keuze van een eventuele vrijwillige bijdrage is aan de afdelingen en de huizen zelf. In de bestuursvergadering van afdeling Drechtsteden van 19 mei is het aan de orde geweest. Wellicht is vanuit onze jaarlijkse reserve een bijdrage te doen. Dit is aan de leden om hierover te beslissen en zal dus goedkeuring behoeven tijdens de jaarvergadering. Wij bereiden dit verder voor en komen eventueel met een voorstel. Verder is het idee opgevat om een lezing te organiseren over klimaatongelijkheid en daar de mogelijkheid van doneren onder de aandacht te brengen. Doneren kan natuurlijk sowieso via de website (<https://www.nf-int.org/en>), waar ook meer informatie is te vinden voor belangstellenden.

De letters VO in Nivon staan voor 'Volksontwikkeling'. Het accent van de activiteiten binnen Nivon Natuurvrienden ligt echter tegenwoordig vooral op actieve recreatie, vormen van creativiteit, ontspanning en lifestyle. Een deel van de leden wil echter meer zijn dan een vereniging voor ontspanning. Zij roept zowel het Centraal Bestuur als afdelingsbesturen op het begrip 'Volksontwikkeling' nieuw leven in te blazen. Voorstanders hiervoor menen namelijk dat 'groene' elementen (klimaat en milieu) alleen tot ontwikkeling komen als er ook aandacht is voor de 'rode' elementen'. Over de vraag hoe dit op een sociale en rechtvaardige manier is te realiseren, werd bediscussieerd. Opties die worden geopperd, zijn: het in publicaties en activiteiten zichtbaarden maken van zowel de groene als rode kant van het Nivon, als Nivon Natuurvrienden een plek op te eisen in het politiek-maatschappelijke debat en deel te nemen aan sociale actievormen die hierbij aansluiten en samenwerking te zoeken met gelijkgezinde partners. Het bestuur van Nivon Drechtsteden heeft nog geen interne discussie hierover gevoerd. Ze staat natuurlijk open voor meningen/suggesties binnen de afdeling over bovengenoemde oproep.

Doneren? Wij weten wel waaraan

Eerder in dit blad hebben we al eens gewezen op de mogelijkheid een donatie aan De Kleine Rug te doen. Of bij een nalatenschap eens aan het natuurvriendenhuis te denken. De daarmee gemoeide ontvangsten worden niet in de jaarlijkse exploitatie van het Nivon verwerkt, maar geboekt en gereserveerd op een speciale post – wij noemen dat de “giftenpot” – die alleen ter beschikking blijft voor De Kleine Rug voor

bijzondere uitgaven.

Help jij ons met een eenmalige of jaarlijkse gift? Je kunt doneren aan NVH De Kleine Rug, **NL08 TRIO 0320 7528 01** onder vermelding van "een gift voor De Kleine Rug".

En we zijn bij ons natuurvriendenhuis blij met elke euro.

Activiteiten van onze vaste Nivongroepen, met agenda en contactpersonen

Cultuurgroep: ongeveer 1x per maand.

Contact: Maria Visser, mvisserketting@hotmail.com

Eetgroep: ongeveer 1x per 6 weken.

Contact: Leni van Hattem, lenivanhattem7@gmail.com

Fietsgroep: Elke zondag, 40-90 km.

Contact: Berrie van Es, berrievanes@ziggo.nl

Leesgroep: 1^e woensdag van de maand.

Contact: Berrie van Es, berrievanes@ziggo.nl

Viltgroep: in principe maandelijks op verschillende datums.

Contact: Berrie van Es, berrievanes@ziggo.nl

Vrouwengroep: 2^e en 4^e maandag van de maand.

Contact: Margo Visser-Ek, visserek@planet.nl

Wandelgroep Dordrecht (5-10 km): laatste donderdag van elke maand.

Contact: nader in te vullen

Ruggesteuntje-colofon

Het Ruggesteuntje verschijnt 4 keer per jaar. Geef een wijziging in je e-mailadres svp door aan leden@nivon.nl. Wij krijgen dan vanuit de centrale administratie de wijzigingen door, zodat het Ruggesteuntje ook goed terecht komt.

De redactie en de opmaak van het Ruggesteuntje wordt uitgevoerd door Peter van Leth, afd.drechtsteden@nivon.nl

Je bent altijd van harte welkom om hierbij ondersteuning te geven.

En dat geldt ook voor commentaar of suggesties ter verbetering.

Voor enkele leden op hoge leeftijd (zonder mailadres) wordt nog een papieren versie verstrekt. Annie Kriens verzorgt de afdrucken en Berrie van Es de verspreiding.

De inleverdatum van eventuele kopij sluit op de eerste dag van elk kwartaal, dus 01 januari, april, juli, oktober.

Wil je meer (digitaal) nieuws over ons in Dordrecht gelegen natuurvriendenhuis De Kleine Rug en wil je hun nieuwsbrief ook ontvangen? Meld je dan als belangstellende aan op secre.dekleinerug@nivon.nl

Overige informatie en contactpersonen

Website: drechtsteden.nivon.nl

Volg ons ook op [Quodari](https://www.quodari.nl), het eerlijke communicatiekanaal

Nivon Drechtsteden, bestuur:

* Henriëtte de Keyser, voorzitter: vz.drechtsteden@nivon.nl

* Dick Spaans, secretaris: secre.drechtsteden@nivon.nl

* Peter van Leth, penningmeester: pm.drechtsteden@nivo.nl
Bankrekening: NL24TRIO0379745003 tnv Nivon Drechtsteden

Wil je het Ruggesteuntje niet meer ontvangen?

Meld dat via een e-mail aan afd.drechtsteden@nivo.nl onder vermelding van je naam en je lidmaatschapsnummer. Wij halen je dan uit de verzendlijst.